

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2024-11-04
Besvaras senast
2024-11-13 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:371 BRICS-länderna, Sydafrika och Sverige

Sydafrika, som det enda afrikanska landet i BRICS-samarbetet sedan 2010, har varit en central aktör i att ge denna grupp en växande roll på den globala arenan. Under det senaste BRICS-mötet, som Sydafrika nyligen var värd för, togs beslut om att ytterligare expandera samarbetet och inkludera bland annat Egypten och Etiopien – två strategiskt viktiga afrikanska länder. För Sydafrika ses denna expansion som en del av en ny världsordning, där afrikanska länder tilldelas ett större inflytande och BRICS får ett ökat globalt genomslag. Sydafrikas ledning uttrycker förhoppningar om att BRICS ska fungera som ett forum för att stärka Afrika och skapa en multipolär värld där den västerländska dominansen minskar.

Men det råder en tydlig obalans inom BRICS-gruppen, där Ryssland, trots sin isolering på den internationella arenan, har agerat som pådrivande kraft. Kinas och Indiens förhållande inom BRICS präglas av strategisk rivalitet, och båda länderna bevakar noggrant varandras intressen, något som komplicerar gruppens enhet. Rysslands aktiva roll i att forma BRICS som ett alternativ till västvärlden innebär att auktoritära krafter inom gruppen får större inflytande, vilket riskerar att dra även Sydafrika i en riktning bort från de demokratiska och rättsstatliga värderingar som landet historiskt stått för och som Sverige stödjer.

Att Sydafrika ser BRICS som en möjlighet att stärka Afrikas röst på den globala arenan kan verka som en idealistisk och förhoppningsfull vision. Men detta förhållningssätt riskerar att leda till en naiv acceptans av auktoritära intressen, där Sydafrikas önskan om ökat inflytande i världen i stället kan undergräva de demokratiska principerna och göra landet mer mottagligt för auktoritära påtryckningar. För Sverige, som länge haft nära band till Sydafrika och varit en viktig partner i landets demokratiska utveckling, är det avgörande att agera för att stödja Sydafrika på en väg där landets betydelse på den globala scenen inte sker på bekostnad av demokrati och mänskliga rättigheter.

Sverige har möjlighet att, genom starka bilaterala relationer och sin roll inom EU och FN, verka för att Sydafrika behåller sin roll som en demokratisk förebild i Afrika. Sveriges diplomatiska och ekonomiska stöd kan bidra till att stärka civilsamhället, stödja demokratiska institutioner och främja rättsstatsprincipen, så att Sydafrika fortsätter att vara en pålitlig partner för de värden som länderna delar. I detta kritiska geopolitiska skede är det nödvändigt att Sveriges regering tydligt formulerar en strategi för att upprätthålla och

främja de demokratiska värderingarna i relationen med Sydafrika.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Hur avser ministern att, inom ramen för sitt tjänsteutövande, säkerställa att Sverige kan påverka Sydafrikas roll inom det expanderade BRICS-samarbetet, och vilka åtgärder planerar regeringen att vidta för att se till att Sydafrika fortsätter att vara en stark partner för demokrati, rättsstatens principer och mänskliga rättigheter, snarare än att dras mot auktoritära krafter och mot en världsordning som utmanar dessa ideal?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann